

Apocalipsi. Lluïsa Cunillé

Iban Beltran

Lluïsa Cunillé presenta a *Apocalipsi*⁵ un text la fragmentació del qual s'evidencia a mesura que progressa la història. Formalment, l'obra no apareix dividida en actes o escenes numerades, i és el desenvolupament mateix de l'acció —marcada en moments puntuals per una acotació que demana «obscuritat»— allò que ens aboca a un univers que es desintegra gradualment, com una volva de neu.

A la primera escena, apareixen quatre personatges —dos dones i dos homes— a l'interior d'un pis. No sabem gran cosa d'ells perquè la informació que obtenim de cada un d'aquests personatges és superficial, sobre aspectes quotidians, i, en tot cas, sempre ens arriba de manera parcial, a través d'una conversa fluida que passa ràpidament d'un tema a l'altre. A la segona situació, el pis s'ha transformat en un ascensor pel qual descendeixen del bloc de pisos al carrer. Ara bé,

⁵ Barcelona, TNC/Proa, 1998.

sembla que la continuïtat respecte de la situació anterior és clara: han sortit del pis per anar a un restaurant. Fins aquí, tot semblaria seguir uns paràmetres de lògica causalitat, si no fos perquè hi ha tota una sèrie d'elements que distorsionen la recepció des d'una òptica realista: un helicòpter els sobrevola de ben a prop i resten impassibles, la trucada d'una dona misteriosa, coses i pressentiments que no s'acaben d'explicar... Per tant, tot i un desenvolupament aparentment causal de l'acció, la realitat d'aquests quatre personatges i la ciutat que habiten arriba al final d'aquestes dues escenes carregada de nombrosos buits de sentit.

Arribats a aquest punt, i amb els elements d'informació de què disposem, comencem a dubtar de les possibilitats de restituir la història. Tot i així, la trama queda oberta i per tant les expectatives poden mantenir-se intactes per al receptor optimista. A partir d'aquest moment, però, s'incrementa la sostracció de referents i d'altres elements contextualitzadors sense els quals el fil narratiu s'assembla cada vegada més a una corda de funàmbul, i ens trobem avançant a través d'una història que cada vegada presenta un paisatge més ampli de buits.

Circulant en taxi pels carrers de la ciutat, un dels quatre personatges sembla haver-se distanciat de les afinitats que l'unien als altres tres. Els parla com si no els conegués, i els altres tres li parlen de la mateixa forma. És evident que ha succeït alguna cosa perquè s'hagi subvertit la lògica. Però l'autora no ens ofereix cap element que ens possibiliti la restitució dels fets: és una analepsi? És la projecció mental d'algué d'ells? No ho sabem. El lector/espectador es veu abocat a prendre una decisió per restituir tota la informació escamotejada. Qualsevol explicació que li sigui satisfactòria haurà de trobar-la fora del text, perquè aquest ha començat a desintegrar-se, precisament, pels elements que aportaven informació bàsica: ordenació de la temporalitat, relació entre els quatre personatges, etc.

La fragmentació, però, s'incrementa encara més i de forma paral·lela a aquesta desintegració dels elements bàsics que constitueixen sentit: els personatges desapareixen d'escena gradualment, i les situacions es transformen en diàlegs de parella primer i en monòlegs en última instància. El tractament de l'espai també ajuda a potenciar la desintegració a través dels constants canvis d'ubicació per a cada una de les diferents situacions. Aleshores és quan podem dir que la fragmentació és absoluta. Els elements que aportaven informació han desaparegut completament per deixar pas a enormes «espais buits», només queda un caos d'informacions que el lector ha d'intentar restituir pacientment. I aquí rau precisament el punt culminant del text: que l'escamoteig d'informacions s'hagi dut a terme d'una forma progressiva no ha fet altra cosa que traspasar al receptor la responsabilitat de recompondre, de restituir, fent-lo participar activament d'una història que, quan assoleix el moment més crític pel que fa a l'absència de sentit, ja ha traspasat a aquest receptor la necessitat d'arribar al final de tot, de saber com poden encaixar totes les possibilitats que ell mateix s'ha vist obligat a generar. L'interès de la recepció, doncs, queda garantit precisament pel caos i l'apocalipsi.

*Lluny*⁶. Caryl Churchill

Pastora Villalón

Lluny, una realitat llunyana? Una realitat fragmentada? Fragments de realitat?

A *Lluny*, la *història* se serveix en tres fragments. Tres fragments amb tres microhistòries. Però ja no entenem la *història* com el desenvolupament d'una faula completa, perquè se'ns presenta sense inici ni

⁶ Disponible en català, mec., a la Sala Beckett. Traducció de Jordi Prat i Coll.